

Tweede Kamerfractie CDA  
Tweede Kamer der Staten-Generaal  
T.a.v. de heer Rog  
Postbus 20018  
2500 EA Den Haag

Onze ref. : 14/VLA/146  
Telefoon : (079) 353 11 94  
Betreft : slecht binnenklimaat in scholen

Zoetermeer, 21 augustus 2014

Geachte heer Rog,

Met belangstelling heeft de Vereniging Fabrikanten van Luchttechnische Apparaten (VLA) uw reactie gehoord op het onderzoek van BNR naar de luchtkwaliteit in schoollokalen. In onze vereniging zijn alle toonaangevende fabrikanten en leveranciers van schoolventilatie verenigd.

Als fabrikanten willen wij u graag informeren hoe wij hier tegen aan kijken en welke oplossingen volgens ons mogelijk zijn.

De afgelopen jaren is er veel voorlichting en publiciteit gegeven aan de noodzaak om het binnenklimaat in het belang van onze kinderen te verbeteren. Daarnaast is er door de overheid in de periode 2009-2012 subsidie beschikbaar gesteld voor het verbeteren van het binnenklimaat en energiebesparing.

Ondanks diverse initiatieven komt dit onderwerp steeds weer terug en moeten we constateren dat het tempo waarin we het binnenklimaat op scholen verbeteren erg laag is. Bewustwording en verleiding zorgen kortgezegd onvoldoende voor actie. Het onderwerp luchtkwaliteit zakt steeds weer weg in de veelheid van aandachtspunten van de schoolleiders en leerkrachten en daar is de Nederlandse leerling de dupe van. Partijen verschuilen zich achter elkaar en niemand schijnt zich echt verantwoordelijk te voelen om dit grote probleem op te lossen.

Op basis van een aantal bronnen schatten wij dat er van de 125.000 leslokalen in Nederland er minder dan 25% goed geventileerd worden. Dit betekent dat er tenminste 95.000 lokalen moeten worden aangepakt. Op basis van gemiddeld 25 leerlingen per lokaal betekent dit dat maar liefst 2 miljoen kinderen in Nederland nog steeds gedwongen les krijgen in ongezonde en prestatie verlagende lokalen.

Wat ons betreft liggen er 2 belangrijke uitdagingen:

1. Hoe zorgen we ervoor dat leerlingen op korte termijn wel in een gezonde klas les krijgen?
2. Hoe zorgen we voor goede kwaliteit van installaties bij de oplevering en gedurende de totale levensduur, zodat een goed leerklimaat geborgd wordt?

Ad 1:

De budgetten voor onderhoud en aanpassingen worden vanaf 2015 overgedragen aan de schoolbesturen in het primair onderwijs. Dit betekent dat lagere scholen zelf het budget beheren, waarmee ze kunnen investeren in onderhoud en dus het verbeteren van het binnenklimaat. Dit gold al voor het voortgezet onderwijs. Scholen moeten daarom de verplichting krijgen om aan te tonen dat het binnenklimaat in orde is. Dit kan door een onafhankelijke derde een VentilatiePrestatieKeuring uit te laten voeren. Deze keuring is door de sector met steun van de overheid al ontwikkeld. Als blijkt dat de ventilatievoorzieningen tekortschieten dan moet een school worden verplicht het binnenklimaat te verbeteren.

#### **Benodigde middelen:**

Om een idee te krijgen waar we over praten vindt u hier een indicatie van de kosten om lokalen comfortabel en effectief te ventileren. We gaan hierbij uit van het nieuw aanbrengen van ventilatievoorzieningen. De totaalkosten per jaar zijn gebaseerd op realisatie van alle lokalen in 2016 en een contractperiode van 10 jaar.

Kosten om een lokaal op orde te krijgen ca. € 8.500,-

Met behulp van een financieringsconstructie over 10 jaar kan dit inclusief onderhoud en prestatiegarantie ook worden gerealiseerd voor ongeveer € 1.600,- per jaar.

Per leerling per jaar: € 1.600/31 = € 51,50.

Wij pleiten hierbij voor een “total cost of ownership” benadering waarbij de kosten per jaar gebudgetteerd kunnen worden. Dit vraagt om een samenwerking tussen overheid, banken en installateurs/fabrikanten.

Ad 2:

Als er geïnvesteerd wordt, moet zeker worden gesteld dat de verlangde prestaties gehaald worden nu en in de toekomst. Dit is helaas geen vanzelfsprekendheid zoals bleek uit het evaluatieonderzoek naar de subsidieregeling.

Concreet betekent dit dat bij oplevering moet worden aangetoond dat de installatie voldoet aan de overeengekomen prestatie-eisen (max. CO<sub>2</sub> concentratie bij max. aantal personen, maximale geluidsniveaus etc.). Dit kan worden vastgesteld met de eerder genoemde VentilatiePrestatieKeuring. Scholen moeten dus contractueel goed vastleggen welke prestaties worden verlangd. Hiervoor zijn diverse goede voorbeelden al beschikbaar.


In de praktijk gaan installaties na verloop van tijd minder presteren. Geen onderhoud en verstoorde regelingen zijn hier vrijwel altijd de oorzaak van. Voor de gehele levensduur moet goed onderhoud dus zijn geregeld.

Energiebesparing en verbetering van het binnenklimaat kunnen prima samen gaan maar dit hoeft niet. Wij merken dat door eenzijdige aandacht voor energiebesparing het binnenklimaat negatief beïnvloed wordt. Alleen isoleren zonder aandacht voor aangepaste ventilatievoorzieningen is vragen om problemen! Dit vraagt volgens ons om goede afspraken en handhaving, waarin een duidelijke rol is weggelegd voor de overheid.

Het is gelukkig niet alleen kommer en kwel. Er zijn scholen waar wel is gezorgd voor een goed leerklimaat. Wij willen u graag een aantal van deze voorbeelden tonen waarbij de schoolleiding, leraren en leerlingen zelf kunnen aangeven wat hun ervaringen zijn.

Wij stellen het op prijs om op kort termijn met u verder te praten over de problematiek en de oplossingen.

Met vriendelijke groet,



C.A. de Schipper  
Branchemanager VLA